

Til lovforslag nr. L 95. Betænkning afgivet af Forskningsudvalget den 8. februar 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om forskningsrådgivning

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til forskningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

Aarhus Universitet,
DJØF,
Forskningsrådenes Formandskollegium,
Landbrugsraadet,
Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd,
Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
og
Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd.

Der er af forskningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Det Konservative Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af forskningsministeren stillede ændringsforslag.

Flertallet er enig i de intentioner, der ligger bag lovforslaget om forskningsrådgivning, for så vidt angår oprettelsen af Danmarks Forskningsråd og de offentlige forskningsudvalg.

De nuværende forskningsråd forslås derved opretholdt indtil videre. Der er inden for de seneste år sket en vis omlægning af forskningsrådenes fondsfunktion, således at den i dag i større omfang bygger på forskningsindsatser af

længere varighed inden for strategisk prioriterede forskningsområder. Flertallet opfordrer til, at denne udvikling fortsat styrkes. Flertallet ser ingen modsætning i at fremme dette samtidig med, at rådene fortsat har ordinære midler stillet til rådighed til egen disponering.

Flertallet har et stort ønske om at gøre op med de stivnede mønstre i den traditionelle disciplinopdeling, der genspejles i de nuværende forskningsråd. Hvordan dette konkret udmøntes i antal råd og disses hovedområder, skal afklares.

Derfor er der i ændringsforslag nr. 10 lagt op til, at Danmarks Forskningsråd inden den 1. oktober 1996 skal komme med en indstilling til forskningsministeren om forskningsrådenes fremtidige struktur og organisering. Forskningsministeren har tilkendegivet, at han vil drøfte indstillingen med udvalget.

Flertallet ser et behov for, at der ved siden af de forhold, der er reguleret i forvaltningsloven og offentlighedsloven, fastsættes nærmere regler for de statslige forskningsråds behandling af ansøgninger med hensyn til habilitet, ekstern evaluering, herunder evaluering ved udenlandske bedømmere, og udformning af begrundede afslag.

Udvalget er orienteret om, at en arbejdsgruppe nedsat af de nuværende forskningsråds formandskollegium for øjeblikket kortlægger de særlige habilitetsproblemer, der opstår i forbindelse med forskningsrådenes fondsfunktion. Arbejdsgruppen vil komme med forslag til fælles fremtidige regler og procedurer til sikring af habilitet i rådssystemet. Arbejdsgruppen vil ligeledes behandle rådernes praksis med hensyn til efterlevelse af forvaltningslo-

vens krav vedrørende begrundelser for afslag på ansøgninger. Arbejdsgruppens rapport forventes afgivet i juni 1996.

Flertallet har taget til efterretning, at forskningsrådene vil behandle arbejdsgruppens anbefalinger. Forskningsministeren har tilkendegivet, at han i forlængelse heraf vil drøfte rådernes forvaltningspraksis med udvalget i forbindelse med Danmarks Forskningsråds indstilling til forskningsministeren om forskningsrådenes fremtidige struktur og organisering. Forskningsministeren vil ligeledes efter § 7 i den gældende lov om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd kunne fastsætte regler for rådernes behandling af ansøgninger. Forskningsministeren har endvidere tilkendegivet, at han i denne sammenhæng også ønsker at drøfte forskningsrådenes sekretariats fremtidige status i forhold til Forskningsministeriet med udvalget.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres medlemmer af udvalget) bemærker supplerende, at Venstre støtter lovforslaget, selv om Venstre gerne havde set, at lovgivningen på forskningsområdet holdes samlet i én lov.

På baggrund af de mange forskellige holdninger til strukturen omkring de statslige forskningsråd er det dog acceptabelt at give denne del af lovforslaget yderligere tid til at finde sin rigtige form.

Når Danmarks Forskningsråd ifølge ændringsforslag nr. 10 den 1. oktober 1996 afgiver sin indstilling om forskningsrådenes fremtidige organisering og struktur, forventer Venstre, at loven om Danmarks Forskningsråd og offentlige forskningsudvalg og loven om forskningsråd efter indgående drøftelser i udvalget kan samles i en og samme lov. Herved opnås den overskuelighed og sammenhæng, som dansk forskning kan have glæde af.

Et mindretal (Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Mindretallet bemærker, at lovforslaget i sin oprindelige form tog sigte på en ændret struktur af dansk forskningsrådgivning. Selv om lovforslaget i den ændrede form fastholder de nuværende seks forskningsråd, finder Det Konservative Folkeparti, at der med den ny-

indsatte § 01 (ændringsforslag nr. 10) lægges op til en ændring, der ikke er gennemskuelig. Lovforslaget bør efter Det Konservative Folkepartis opfattelse fremsættes som et samlet lovforslag, så alle konsekvenser kan ses som et hele.

Det er ligeledes Det Konservative Folkepartis opfattelse, at der med lovgivningen lægges op til en så kraftig styrkelse af det tværfaglige element og til en øget ministerindflydelse, at det ikke vil være fremmede for den styrkelse af dansk forskning, der er tiltrængt.

Ændringsforslag

Af *forskningsministeren*, tiltrådt af *et flertal* (udvalget med undtagelse af KF):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om Danmarks Forskningsråd og offentlige forskningsudvalg og ændring af lov om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd.

Til § 1

2) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Til fremme og koordinering af dansk forskning oprettes Danmarks Forskningsråd og et antal offentlige forskningsudvalg.

Stk. 2. Forskningsministeren opretter Danmarks Forskningsråd.

Stk. 3. Øvrige ministre opretter offentlige forskningsudvalg i samråd med forskningsministeren.«

Til § 2

3) I *stk. 3* ændres »de statslige forskningsråd og« til: »forskningsrådene.«

Til § 3

4) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Formændene for forskningsrådene

vælger af deres midte et medlem af Danmarks Forskningsråd.«

Til § 4

5) Overskriften »De statslige forskningsråd« udgår.

Til §§ 4-10

6) Paragrafferne udgår.

Til § 11

7) I paragraffen udgår ordene »og de statslige forskningsråds«.

Til § 17

8) I *stk. 3* ændres »de statslige forskningsråd« til: »forskningsrådene«.

Til § 19

9) Paragraffen affattes således:

»§ 19. Forskningsministeren kan fastsætte regler for Danmarks Forskningsråd vedrørende beskikkelsesperiodernes længde i forbindelse med gennemførelsen af loven.«

Ny paragraf

10) Efter § 20 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Danmarks Forskningsråd afgiver senest den 1. oktober 1996 indstilling til forskningsministeren om en fremtidig struktur for og organisering af forskningsrådene.«

Til § 21

11) Paragraffen affattes således:

»§ 21. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. I lov nr. 346 af 24. maj 1989 om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd foretages følgende ændringer:

1. Titlen affattes således:

»Lov om forskningsråd«.

2. I § 1, *stk. 1*, udgår ordene »Forskningspolitisk Råd og«.

3. §§ 2-4 ophæves.

4. I § 5, *stk. 1, nr. 2*, ændres »Forskningspolitisk Råd« til: »Danmarks Forskningsråd«.

5. I § 5, *stk. 1, nr. 3*, indsættes efter »offentlige myndigheder« ordene: », offentlige forskningsudvalg«.

6. § 6, *stk. 1, 2. pkt.*, ophæves.

7. I § 7 udgår ordene »Forskningspolitisk Råd og«.

Stk. 3. Danmarks Forskningsråd overtager Forskningspolitisk Råds rettigheder og forpligtelser.«

Bemærkninger

Til nr. 1-11

Der er opnået bred politisk enighed om ikke med dette lovforslag at søge de eksisterende forskningsråds struktur og organisering ændret. I stedet foreslås det, jf. ændringsforslag nr. 10, at Danmarks Forskningsråd senest den 1. oktober 1996 skal afgive indstilling om forskningsrådenes fremtidige struktur og organisering til forskningsministeren.

Ændringsforslagene er alene konsekvensændringer i forhold hertil, sådan at den nuværende regulering af forskningsrådenes virke i lov nr. 346 af 24. maj 1989 om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd opretholdes. Lovforslaget omfatter herefter alene oprettelsen af Danmarks Forskningsråd til erstatning for Forskningspolitisk Råd og oprettelsen af de offentlige forskningsudvalg.

Sonja Mikkelsen (S) Poul Andersen (S) Helen Beim (S) Inger Bierbaum (S)

Lis Greibe (S) Kjeld Rahbæk Møller (SF) fmd. Elsebeth Gerner Nielsen (RV)

Hardy Hansen (S) Jørn Jespersen (SF) Mariann Fischer Boel (V)

Anders Mølgaard (V) nfmd. Tove Fergo (V) Henning Urup (V) Jens Jørgensen (KF)

H.P. Clausen (KF) John Vinther (KF) Niels Højland (FP)

Enhedslisten, Centrum-Demokraterne og Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.